

Remiss

Handläggare

Carl Davidson
Avdelningen för fiskerikontroll (F)
carl.davidson@havochvatten.se

Datum 2025-06-18

Dnr 2025-002038

Se sändlista

Remiss om ändring av föreskrifter avseende nytt krav på tillstånd för vägningsaktörer

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller föreskriftsändringar kopplat till nya EU-rättsliga krav på tillstånd för de som ska utföra vägning. Föreskriftsändringarna berör 12 kap. i FIFS:2004:25.

Förslaget föreslås träda i kraft den 2026-01-10

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 2025-08-29

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](#).

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Carl Davidson. Ange kontaktinformation i form av telefonnummer och e-postadress.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Niclas Törnell efter föredragning av enhetschef Ellinor Rutgersson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredaren Carl Davidson och verksjuristen Michelle Alisic medverkat.

Niclas Törnell

Ellinor Rutgersson

Bakgrund och syfte

Den reviderade kontrollförfordningen¹, genom artikel 60.5 innebär att fiskeriprodukter från yrkesmässigt fiske i havet endast får vägas av aktörer som har tillstånd från behörig myndighet. Medlemsstaterna ska även säkerställa att dessa aktörer använder lämplig vägningsutrustning (artikel 60.6), och upprätta en offentlig förteckning över behöriga vägningsaktörer (artikel 115 i). Syftet med EU:s nya krav är att höja kvaliteten på vägningsförfarandet och skapa en mer likvärdig fiskerikontroll inom EU. Dessa krav innebär nya skyldigheter för medlemsstaterna och kräver ny nationell reglering.

Sverige har i dagsläget inget tillståndsförfarande för vägningsaktörer och ingen publicerad förteckning över vägningsaktörer, vilket innebär att nuvarande hantering inte uppfyller EU:s krav. För att säkerställa regelefterlevnad, behöver Havs- och vattenmyndigheten (nedan HaV) ändra befintliga föreskrifter så att de reglerar tillståndsförfarandet och villkoren för att en aktör ska få tillstånd.

Syftet med föreskrifterna är att införa ett tillståndsförfarande som säkerställer att endast aktörer med godkänd och lämplig utrustning får väga fiskeriprodukter. Vid utformningen av föreskrifterna har hänsyn tagits till att undvika att skapa onödig administrativ börda för aktörerna. Regleringen förväntas också bidra till förbättrad kvalitetssäkring av vägningsaktörer och ökad regelefterlevnad. Att fångsten vägs på godkända vågar och på lämpligt sätt är avgörande för en fungerande kvotuppföljning, korrekt fångstrapportering och en långsiktigt hållbar fiskeriförvaltning.

Förslaget innefattar sammanfattningsvis ändringar och nya föreskrifter gällande:

- Den som ansvarar för vägning (vägningsaktör)
- Tillstånd för vägningsaktörer
- Ansökningsprocess
- Underrättelseskyldighet

¹ Rådets förordning (EG) nr 1224/2009, ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2842 av den 22 november 2023 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1224/2009, och om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1967/2006 och (EG) nr 1005/2008 och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/1139, (EU) 2017/2403 och (EU) 2019/473 vad gäller fiskerikontroll

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

Fiskeriverkets föreskrifter FIFS 2004:25 om resurstillträde och kontroll på fiskets område.

Bemyndigande

5 kap. 7 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 10 januari 2026.

12 kap. 1 §

Vägning av fångst

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse:
<i>Den som är ansvarig för upprättande av avräkningsnota enligt 11 kap. 1 § eller deklaration om övertagande enligt 11 kap. 6 § ska ansvara för att den landade fångsten vägs i enlighet med bestämmelserna i förordning (EG) 1224/2009, förordning (EU) nr 404/2011 och dessa föreskrifter.</i> <i>Avseende vägning av fångst som inte ska säljas eller övertas, vägning av fångst som omfattas av 10 kap. 1 § tredje stycket och vid vägning som sker enligt 4 §, ansvarar istället fiskefartygets befälhavare. (HVMFS 2013:28)</i>	<i>Till efterföljd av bestämmelserna i artikel 60.5 i förordning (EG) 1224/2009 ska en aktör som utför vägning ha tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten. En aktör som har fått tillstånd att utföra vägningar (vägningsaktör) ska ansvara för att den landade fångsten vägs i enlighet med bestämmelserna i förordning (EG) 1224/2009, förordning (EU) nr 404/2011 och dessa föreskrifter.</i>

Motivering

Eftersom nuvarande bestämmelse kopplar till de aktörer som tidigare har ansvarat för vägning i Sverige behöver paragrafen justeras. Den nya lydelsen i kontrollförordningen innebär att det från och med den 10 januari 2026 är de aktörer som har fått tillstånd av HaV i enlighet med artikel 60.5 som ansvarar för vägningen. Första stycket föreslås därmed justeras till att aktörer som ska utföra vägning ska ha myndighetens tillstånd samt att det är dessa aktörer som ansvarar för att vägningen utförs korrekt, i enlighet med kontrollförordningen (EU) nr 1224/2009 och genomförandeförordningen (EU) nr 404/2011.

Föreskrifterna i andra stycket har blivit obsoleta på grund av den reviderade kontrollförordningen. Tidigare fanns det ett behov av att reglera ansvarsfördelningen. De reviderade bestämmelserna i kontrollförordningen innebär nu att samtliga aktörer som ska utföra vägning behöver tillstånd av myndigheten och det följer av artikel 60.4 att det är befälhavarnas ansvar att alla mängder

fiskeriprodukter som landas vägs av en aktör enligt artikelns punkt 5. Andra stycket utgår därmed helt.

12 kap. 1 a § - ny föreskrift

Tillstånd för vägningsaktörer

Föreslagen lydelse:

För att få tillstånd att utföra vägning ska följande villkor vara uppfyllda:

a) vägning av fiskeriprodukter ska utföras på vägningssystem som följer kraven enligt Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrolls föreskrifter i enlighet med 7 §.

b) utrustning som används för vägning ska vara lämplig och vägningen ska utföras på det sätt som vägningssystemet är godkänt och avsett för.

Ett beslut om tillstånd att bli vägningsaktör utfärdas årsvis. Myndigheten utför en förnyad automatisk prövning av om befintligt tillstånd ska förlängas om inte aktörer meddelat att nya omständigheter föreligger senast 1 månad innan befintligt tillstånd löper ut. När aktören meddelat nya omständigheter eller underrättat HaV enligt 1 c §, eller tidigare inte utfört vägningen korrekt, kommer en förnyad prövning att göras för att besluta om tillstånd kan ges.

Ett beslut om tillstånd kan återkallas om gällande regler och föreskrifter för vad som åligger en vägningsaktör inte efterföljs.

Ytterligare villkor kan meddelas i tillståndet.

Motivering

Ett av villkoren för att erhålla tillstånd att bli vägningsaktör är att vägningssystem behöver uppfylla kraven i Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrolls (Swedac) föreskrifter eftersom Swedac är ansvarig myndighet för metrologi och bedömning samt godkännande av vägningssystem. En första förutsättning för att kunna vara vägningsaktör är därför att vägningssystemen uppfyller Swedacs krav. I föreskrifterna görs därför en direkt koppling till 7 § i samma kapitel.

Därutöver behöver vägningsaktören tillse att vägning inte sker på annat sätt än det vägningssystemen är avsedda och godkända för. Ett godkänt vägningssystem ska användas på ett ändamålsenligt sätt och i enlighet med tillverkarens instruktioner. Vägningssystemen är godkända för användning under vissa fastställda förhållanden. Om vägningssystemet används på annat sätt än anvisat av tillverkaren kan mätresultatens noggrannhet och tillförlitlighet inte garanteras. Det är därför inte tillräckligt att vägningssystemet är godkänt enligt Swedacs föreskrifter, det måste också användas på lämpligt sätt och i rätt miljö för att säkerställa korrekt vägning.

I andra stycket införs en bestämmelse om att tillstånden kommer att gälla årsvis. Detta föreslås bland annat eftersom nya krav beträffande vägningsaktörer kan tillkomma i den pågående revideringen av genomförandeförordningen (EU) nr 404/2011, vilket kan medföra behov av att revidera dessa föreskrifter. För att förenkla processen föreslås dock att tillstånden förnyas automatiskt om nya omständigheter inte har meddelats myndigheten senast 1 månad innan befintligt tillstånd löper ut. Detta införs av skälen att det ska vara en enkel administrativ åtgärd för myndigheten att förlänga tidigare tillstånd där bedömningen grundar sig på samma underlag som tidigare och det inte finns andra omständigheter som påverkar tillståndsbedömningen. Sannolikt kommer majoriteten av tillstånden att kunna prövas på nytt mot oförändrade omständigheter och underlag. En automatiskt förnyad prövning medför heller ingen administrativ börda för aktörerna.

För de fall där nya omständigheter meddelas, som exempelvis vid inköp av nytt vägningsssystem, behöver tillståndet däremot prövas utifrån de nya omständigheterna. När ett nytt tillstånd ska ges kommer HaV även att beakta om vägningsaktören har utfört vägningen, och rapporteringen av densamma, korrekt i enlighet med gällande regler. En vägningsaktör som inte efterföljer EU:s krav eller nationella föreskrifter riskerar att inte få ett förnyat tillstånd.

I tredje stycket regleras också att ett befintligt tillstånd kan återkallas om vägningsaktören inte följer den reglering som finns gällande vägning och vägningsaktörer.

Sista stycket ger utrymme för att ett enskilt tillstånd kan förenas med ytterligare villkor.

12 kap. 1 b § - ny föreskrift

Ansökningsprocess

Föreslagen lydelse:

Ansökan om tillstånd ska göras hos Havs- och vattenmyndigheten enligt anvisningar. Av ansökan ska framgå:

1. Namn, person- eller organisationsnummer, adress, telefonnummer och e-postadress
2. Vilken typ av verksamhet sökanden har
3. Modell- och serienummer för det/de vägningsystem som ska användas
4. Dokumentation som styrker att vägningsystemet är godkänt för vägning av fiskeriprodukter. Till ansökan ska bifogas foto av vägningsystemets märkning och plombering. Om vägningsystemet har genomgått en återkommande kontroll ska kopia på senaste protokoll bifogas.

En aktör som har lämnat in en ansökan senast den 31 mars 2026 får väga fångst från och med att dessa föreskrifter trätt i kraft fram tills dess att ansökan har prövats.

Motivering

I första stycket anges de uppgifter som vägningsaktören ska lämna vid ansökan. Kontaktuppgifter behövs för att kunna kommunicera med aktören, utföra fysisk kontroll, och för att upprätta en aktuell förteckning över godkända vägningsaktörer. Uppgift om typ av verksamhet efterfrågas för att HaV ska få en helhetsbild av hur fördelningen av vägningsaktörer ser ut emellan förstahandsmottagare, befälhavare och ombordvägare.

Modell- och serienummer krävs för att koppla tillståndet till rätt utrustning och för att verifiera uppgifterna vid fysisk kontroll.

Dokumentation som styrker att vägningsystemet är godkänt krävs för att HaV ska kunna kontrollera att utrustningen uppfyller grundläggande krav, som märkning och plombering. En kopia av den senast utfärdade återkommande kontrollen ska bifogas när det föreligger krav på att en sådan ska genomföras för det aktuella vägningsystemet och även i samtliga fall när vägningsystemets plombering har varit bruten.

I andra stycket införs en övergångsbestämmelse som innebär att aktörer, trots att HaV inte meddelat beslut i ett enskilt ärende får väga fiskeriprodukter under handläggningstiden. En aktör får väga fiskeriprodukter från och med den 10 januari 2026 så länge ansökan inkommit senast den 31 mars 2026.

Myndigheten bedömer att detta är nödvändigt mot bakgrund av den korta implementeringstiden och den relativt stora mängd ärenden som kommer att behöva hanteras. Ansökningsförfarandet kommer tidigast att kunna öppnas den 10 januari 2026 och det bör då finnas utrymme för att under en viss period därefter inkomma med en ansökan.

12 kap. 1 c § - ny föreskrift

Underrättelseskyldighet

Föreslagen lydelse:

Om ett annat vägningssystem, än det som omfattas av tillståndet, ska användas ska aktören informera Havs- och vattenmyndigheten om detta. Informationen ska inkludera vågens modell- och serienummer samt dokumentation enligt 1 b § p. 4.

Om en aktör inte längre nyttjar sitt tillstånd ska detta meddelas till Havs- och vattenmyndigheten.

Motivering

I första stycket regleras att aktören ska meddela HaV om ett annat vägningssystem ska användas än det som anmäldes när aktören ansökte om tillstånd. Skälet till att en sådan underrättelseskyldighet krävs är för att tillstånden är kopplade till ett eller flera vägningssystem. Om ett nytt vägningssystem ska användas behöver även detta uppfylla villkoren enligt föreskrifterna. Om aktören inte meddelar HaV om förändringar gällande vilka vägningssystem som används försvårar det kontrollarbetet. I samband med kontroller behöver HaV ha kännedom om vilka vägningssystem som används när inte tillståndet har genomgått en förnyad prövning på grund av ändrade omständigheter. Vid en kontroll kommer befintligt tillstånd att jämföras med utrustningen på plats för att se om vägningssystemet är godkänt och omfattas av tillståndet. Om ett vägningssystem identifieras vid en kontroll som inte omfattas av ett tillstånd fyller därmed informationen i underrättelsen en viktig funktion fram tills den tidpunkt då det befintliga tillståndet har prövats på nytt.

I andra stycket regleras att aktören ska meddela HaV om den inte längre utför vägning enligt tillståndet. Skälet till att en sådan underrättelseskyldighet krävs är för att hålla myndighetens förteckning över vägningsaktörer aktuell samt för att underlätta planering av kontroller till där verksamhet finns.

Bilagor:

Bilaga 1: Konsekvensutredning

Bilaga 2: Sändlista